



**Mängu kaudu on õpetajal võimalus õpetada last tundma keskkonda, kus ta elab ning, mis peasi – õpetada teda seal toime tulema.**

Foto erakogust

## Mängides on kerge ja lõbus õppida

Ly Grišakov, Thea Kaiv,

Tartu Rukkilille lasteaia õpetajad

**Mäng on lasteaiaõpetaja suurim abiline. Oleme lastega mängides kogenud rõõmu, üllatusi, kurbust ja ootusärevust.**

Kui õppisime lasteaednikuks, tundus amet lihtne. Tööl näitas elu meile oma tõelist külge: mudilasi oli rühmas palju, aga õpetajaid, siis küll kasvatajaid, hommikuti ülekeevate lasterõõmude ja -murede jaoks vaid üks. Nüüd on asi parem, sest lapsi on rühmas vähem. Aga õpetajaid ikka üks.

Mida rohkem me mudilastega mängime, seda paremini saame aru nende tunnetest ning seda rohkem oskame uusi teadmisi ja oskusi anda. Lastega mängimine on ka meile võimalus

rutiinist väljuda ning arendada oma loovust ja huvitsid.

Mängimine on ühelt poolt lõbus ja teisalt tulemuslik õpetamisviis. Just mängu kaudu on õpetajal võimalus õpetada last tundma keskkonda, kus ta elab ning, mis peasi – õpetada teda seal toime tulema.

### Tagaside tuleb hiljem

Õpetajatöö algusele tagasi vaadates tuleb tunnustada, et esimesed aastad oli emotsionaalselt üsna tühjad. Meil puudus tagasiside – me ei mõistnud, kas lapsed said meist ja meie eesmärkidest aru. Täit rõõmu tunnebki õpe-

taja oma tööst alles aastate pärast, kui lapsed käivad juba koolis. Ilmast ilma astuvad mõned väiksed ja suureddi

### MÄNG

Kõneravi lasteaia muusikaõpetaja **Juta Olesk** sai ühelt kursusest idee kummipaelast tehtud rõnga kasutamiseks ning on ideed ise edasi arendanud.

Lapsed astuvad kummipaela sisse ja venitavad kummi ringikujuliseks. Igast lapsest sõltub, kas moodustatakse korrektne ring või mitte.

Mänge kummipaelaga saab elavdada, sidudes kummipaela külge kelluke-

koolijütsid oma vanast lasteaia läbi ja räägivad, kuidas neil läheb. Mõni toob veerandi lõpus tunnistuse näha, mõni küsib meilt täiskasvanulikult, kuidas meil läheb, ning uurib, kas nende väikestega on ka palju jama...

Tagasidet saame ka emadelt-isadelt, kes on tulnud meid tänama tehtu eest. Nendeni on jõudnud tõdemus, miks rõhutasime oma hoolealustele juba maast madalast kohusetunde tähtsust. Miks käisime lastega linnaekskursioonidel, matkamas ning sageli pargis-õues lihtsaid asju selgeks õppimas.

Eriti tihe läbikäimine on meil säilinud ühe lennu lastega, kes nüüd juba algkooli seljataha jätnud. Lasteaeda lõpetades istutasid nad parki puid, mida käime kord aastas ühiselt vaatamas. Kõik lapsed mäletavad, missuguse puu keegi istutas. Pärast istumist ja ajame juttu. Kokkutuleku rõõm on sajakordne – meie näeme, missugused suurepäraseks lapsed on meie hoolealustest sirgunud. Kõigil on oma hobiaid ja kõik on jäänud sõpradeks, kuigi käivad erinevates koolides. Lastel on suur rõõm üksteisega kohtuda ja tundub, et nad tunnevad rõõmu ka meie nägemisest, sest alati oskavad nad meid vahvate etteastetega üllatada.

Mängige ja seigelge oma tööd tehke koos lastega, sest mängu kaudu õpitu jääb lastele meelde.

Lasteaiaõpetaja peab ise ka pidevalt õppima. Mida rohkem oskab õpetaja, seda rohkem õpib laps.

sed, lõigatud lumehelbed, lilled vms. Sellises ringis saab mängida ring- ja laulumänge, tantsida, liikuda muusika saatel kõikvõimalikel viisidel: keskele kokku, jälle laiali; tekitada käsi tõstes näiteks lumesadu või tuisku, kui kummipaela külge on seotud krepp-paberist lumehelbed, jne.

Vanemate rühmade lapsed võivad moodustada kummipaela abil ka näiteks ristküliku või ruudu, nii kinnistuvad teadmised matemaatikast.

ne, õppisin seal mitu aastat akordioni. See oskus on töös ära kulunud, igal pool ju klaverit pole. Mängin ka süntesaatorit."

Keila Algkooli hoones paiknes omal ajal vene õppekeele keskikool, kus Kasahstani steppidest naasnud Klampide pere noorim laps olude sunnil õppima pidi.

### Vene keelest oli kasugi

„Meie pere küüditati Žezkazgani vasekaevandusse, kus isa käis tööl ja lapse koolis. Õppisin seal isegi kasahhi keelt tõnkama. Ka kooliteed alustasin seal. Kui tagasi Eestisse saime, elasime Vasalemmas, aga eesti kooli mind ei võetud – aktsent oli juures. Nii jätkasin koos vanema vennaga kooliteed Keila vene koolis.

Hiljem elus on sellest kasugi olnud. Kui töötasin Keila lasteaia kõrvalt nüüdseks suletud Karjaküla lasteaias, kus oli vene lapsi, tuli lastele vene keele laulu ja mängu mõistet selgeks teha, enne kui õppimist sai alustada."

Nüüdki jagab muusikaõpetaja end kahe lasteaia vahel. Lisaks Mikile on tal tunnid Klooga lasteaias. Alles hiljutis esines ta sealsete lastega Laulasmaal Keila valla teatripäeval näidendiga „Kuidas tuleb kevad“.

Muusika- ja liikumisõpetaja on avaldanud Koolielu veebilehel oma õppematerjali „Rahvatantsud lasteaias“ ja midagi taolist on veel pooleli.

Malle Siidirätsepa sõnul aasta õpetaja tiitel talle kohustus juurde ei pannud, endise inertsiga teeb ta kõike stabiilselt edasi: „Kes teeb see jõuab! Ega ma eriti ponnistama pea küll.“

## Lapsed keskkonnateadlikuks



**Keila lasteaia Vikerkaar on õppetöös olulisel kohal liikluskasvatust.**

Keila lasteaed Vikerkaar ühines Ökokrati tegevustega 2007. aastal. Laste lemmikuteks on saanud keskkonnamaskotid Jänes, Karu ja nende uus sõber Rebane. Maskotitegelased aitavad lastel mängude ja tegevuse kaudu saada aru keskkonnaprobleemidest ja loodushoiust ning kasvatada metsateadlikkust.

Rakendame lasteaia palju uurimis-õpet, milleks sobib suurepäraselt nii lasteaia hoov, linnapark kui ka lähedal asuv männitukk. Elamus on pakkunud õppekäigud Keila metskonda, kaasas luubid ja möödulindid. Lapsed said luubiga uurida, kes elab puukoore all ja kelle kodu on peidus samblas, ning õppisid määrama puude vanust. Veebruaris külastasime Odulennu külas jahimees Ennu, kes rääkis loomade elust talvises metsas.

Iga laps peab oskama ka tänavatel liigelda ja sõiduteed ületada. Liiklusteadmisi on lastele jaganud liikluspoliitseinikud koos Lövi Leoga. Laste sõbrad Jänes, Karu ja Rebane etendasid sügisel osatähtjate õpetajate endi kirjutatud näidendi „Ohutu liiklemine pimedal ajal“ lasteaia teatrioas. Pimedas ruumis katsetades veendusid lapsed, et pimedal ajal on helkurita liikumine tänaval väga ohtlik.

1. märtsil Kuusalus toimunud öko-tantsufestivalil „Tantsuga puhtaks ja targaks“ esitasid 5–7-aastased lapsed tantsu „Linnud ja meri“, milles „jutustasid“ tantsides mere reostamisest naftaga ja lindude ohtu sattumisest. Vikerkaare ökokrattide tantsule andis žürii loodusteemaliste tantsude seas peapremia. Auhinnaks on õppepäev Sagadi looduspargis.

MERIKE OLDEKOP,  
Keila lasteaia Vikerkaar õpetaja

## Uus raamat lasteaednikele

Tartu Ülikooli õppekava arenduskeskusest on ilmunud raamat „Õppekavad ja lasteaed“, mis on mõeldud kõigile, kes puutuvad kokku lasteaia, õppekava või mõlemaga. Nii ütlevad raamatu autorid Maria Jürimäe ning Jana Treier.

Populaarteaduslikus laadis raamat annab esimeses osas ülevaate õppekavaga seotud mõistetest, käsitlustest, õppekavast, tasanditest ning komponendid, mida ilmestavad tabavad lood elust meie ümber. Teises osas käsitletakse Eesti alushariduse õppekavasid läbi aegade ning kolmandas keskendutakse alushariduse õppekavade eripärale ja küsimustele, millele alushariduse õppekavade loomisel ja rakendamisel tuleks lahendusi otsida. Teoreetiline käsitlus õppekavast ja selle koostamisest on oskuslikult põimitud selgitavate näidetega.

AIRI NIILU,  
TÜ koolieelse lasteasutuse õpetaja eriala

## Õpetaja, kes ei korda ennast kunagi

Ülo Tikk

**Keila lasteaia Miki muusika- ja liikumisõpetaja Malle Siidirätsep oli ainus lasteaiaõpetaja, kes mullu sügisel aasta õpetaja tiitli pälvis ja haridusministri vastuvõtul käis.**

Ligemalt 28 aastat Keila ja selle ümbruse lasteaedades muusikaõpetajana töötanud Malle Siidirätsep on aastate jooksul paikkonnas tuntust ja kuulust kogunud. Ta on esinenud lektorina TÜ täienduskoolitustel, viinud läbi lahtisi tunde ning tutvustanud oma tööd Eesti külalistele.

### Ideedest puudu ei tule

Alates 2005. a kuulub lasteaed Miki tervist edendavate lasteaedade võrgustikku ja liikumisõpetaja Siidirätsep on loomulikult lasteaia tervisemeeskonna eestvedaja. Tema suunamisel on läbi viidud kogu linna peredele suunatud tervisepäevi. Näiteks Harju maavalituse rahastatud TEL-projekt „Liikuv ja rühikas laps on terve“ või samast allikast rahastatud tervisepäev suure ja väikese inimese südame tervise heaks.

Lisaks jätkub muusikaõpetajal aega ja tahtmist õhtuti laululaste ringitööd juhendada. Osaletakse konkurssidel „Keila laululaps“ ja „Harjumaa laululaps“. Esinemas on käidud linna üritustel – olgu selleks suurperede vastuvõtt või pensionäride ühenduse peod.

„Lauluringi tulevad kõik soovijad, kes viisi peavad ja laulda tahavad.



**Malle Siidirätsep: „Kui hommikul ärgates hakkad päeva peale mõtlema, kargavad ideed iseenesest pähe.“**

Foto erakogust

Ring on tasuta. Teen iga lapsega individuaalset tööd ja valin välja need, kes aasta jooksul õpitud laulud eriti hästi omandanud. Edasi valib sõltumatu komisjon välja laululapsed, kes lähevad lasteaeda esindama linna konkursile, sealt suunatakse tublimad maakonda.

Kui 1979. aastal Tallinna Pedagoogilise Kooli muusikaõpetaja eriala lõpetamise järel koju Keilasse tulid, polnud lasteaialastele sobivat repertuaari just lähedalt käes. Tuli kollee-

gidega nuputada ja kogemusi vahetada. Aitasid ka kursused – nii toonase VÕT-i kui ka hilisemad TPÜ juures. Puudust tunnevad lasteaia muusikaõpetajad just tantsudest. Olen hakanud neid ise looma. Kui hommikul ärgates hakkad päeva peale mõtlema, kargavad ideed iseenesest pähe. Nüüd mil oma lapsed juba suured, ongi nädalavahetused loometöö päralt."

Õpetaja Siidirätsep rõhutab, et lastepidude korraldamisel, olgu need siis isadepäevaks (ilmtingimata koos isadega) või kadripäevaks, ei korda ta ennast kunagi. Rõhuasetus on alati erinev. „Meil on piirkonna teiste lasteasutustega kombeks rahvakalendri tähtpäevi koos tähistada. Helistame ja lepime kokku, kes seekord võõrustab. Käime külakorda Keila, Padise ja Vasalemma valla lasteaedades, saame üksteiselt inspiratsiooni, aga samas ei kopeeri. Võimalused on ju erinevad. Meil on väike ja hubane maja, kunagine ühepereelamu, kus ruumid on läbikäidavad. Võib olla seepärast valitsebki meil ühe pere tunne. Teeme kõike koos nagu peres kombeks. Jõulunäidendis löid kõik kasvatajad jõudumööda kaasa.“

Õpetaja Siidirätsep teeb tihedat koostööd ka Keila Muusikakooliga (näiteks ühised üritused ja andekate sinna õppima suunamine) aga ka Keila Algkooliga, valmistab ta ju lapsi ette algkooli muusikaklassi astuma.

„Olen Keila Muusikakooli vilistla-